

นิพนธ์ต้นฉบับ

Original Article

Factors Related to Alcohol Abstinence during the Buddhist Lent Period among People in Bang Krathum District, Phitsanulok Province

Rungarun Phenchai

Waraporn Surarat

Kukiet Konkaew

Department of Public Health, Faculty of Science and Technology, Pibulsongkram Rajabhat University

Received: Mar 3, 2024 | Revised: July 17, 2024 | Accepted: October 1, 2024

Abstract

This Cross-sectional study aimed to examine the prevalence of alcohol abstinence during the Buddhist Lent period and to study the factors related to alcohol abstinence during the Buddhist Lent period among people aged 20 years and above in Bang Krathum district, Phitsanulok province. A sample of 207 participants was recruited using a multistage random sampling design. Data were collected using a questionnaire on factors related to alcohol abstinence among people during the Buddhist Lent period. A confidence level of 98.3%, 98.1%, 98.1% and 92.2% was achieved for parts 2–5, respectively. Descriptive statistics and the Chi-square test were used for data analysis. Results indicated that the prevalence of alcohol abstinence during the Buddhist Lent period was 88.9%. The intention of alcohol abstinence during the Buddhist Lent period was at a high level of 94.7%. The perception of the penalty for drinking alcohol was at a moderate level of 76.8%. The attitude towards alcohol abstinence during the Buddhist Lent period was at a high level of 90.3%. Social support was at a high level of 57.5%. In terms of factors association, they were found that age ($p=0.030$), Intention ($p=0.001$), perception of the wickedness of alcohol ($p=0.011$), attitude ($p=0.005$), social support ($p=0.010$), related to alcohol abstinence during the Buddhist Lent period. This research finding may lead to the development of policies or campaign programs that focus on enhancing intention, attitudes, and social support to promote alcohol abstinence during the Buddhist Lent period. It can also help in establishing measures to drive sustainable reduction, limitation, and cessation of alcohol consumption in the long term.

Correspondence: Kukiet Konkaew

E-mail: kukietk@gmail.com

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการงดดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในช่วงเข้าพรรษาของประชาชน อำเภอบางกระทุ่ม จังหวัดพิษณุโลก

รุ่งอรุณ เพ็ญจันทร์

วรารณ สุรัตน์

กัญเกียรติ ก้อนแก้ว

หลักสูตรสาขาสาธารณสุขศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

วันรับ: 3 มีนาคม 2567 | วันแก้ไข: 17 กรกฎาคม 2567 | วันตอบรับ: 1 ตุลาคม 2567

บทคัดย่อ

การวิจัยภาคตัดขวางนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความชุกของการงดดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในช่วงเข้าพรรษาและศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการงดดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในช่วงเข้าพรรษาของประชาชนอายุ 20 ปีขึ้นไป อำเภอบางกระทุ่ม จังหวัดพิษณุโลก รวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง 207 คน สุ่มตัวอย่างด้วยวิธีหลายขั้นตอน โดยใช้แบบสอบถามปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการงดดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในช่วงเข้าพรรษาของประชาชน ที่มีค่าความเชื่อมั่นในส่วนที่ 2-5 เท่ากับ 0.983, 0.981, 0.981 และ 0.922 ตามลำดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา และวิเคราะห์หาความสัมพันธ์โดยใช้สถิติไคแควร์ (Chi-square test) ผลการวิจัยพบว่า ความชุกของการงดดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ร้อยละ 88.9 ความตั้งใจในการงดดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในช่วงเข้าพรรษาอยู่ในระดับมาก ร้อยละ 94.7 ด้านการรับรู้โทษของการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 76.8 ด้านทัศนคติต่อการงดดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อยู่ในระดับมาก ร้อยละ 90.3 ด้านแรงสนับสนุนทางสังคมอยู่ในระดับมาก ร้อยละ 57.5 ด้านปัจจัยที่มีความสัมพันธ์พบว่าอายุ ($p=0.030$) ความตั้งใจ ($p=0.001$) การรับรู้โทษ ($p=0.011$) ทัศนคติ ($p=0.005$) แรงสนับสนุนทางสังคม ($p=0.010$) มีความสัมพันธ์กับการงดดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในช่วงเข้าพรรษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ผลการวิจัยนี้อาจนำไปสู่การพัฒนา นโยบายหรือโครงการรณรงค์ที่เน้นการเสริมสร้างความตั้งใจ ทัศนคติ และแรงสนับสนุนทางสังคม เพื่อส่งเสริมการงดดื่มแอลกอฮอล์ในช่วงเข้าพรรษาและกำหนดมาตรการในการขับเคลื่อนให้เกิดการลด ละ เลิกดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อย่างยั่งยืนต่อไป

ติดต่อผู้พิมพ์: กัญเกียรติ ก้อนแก้ว

อีเมล: kukietk@gmail.com

Keywords	คำสำคัญ
abstinence	งดดื่ม
alcohol	แอลกอฮอล์
Buddhist Lent period	เข้าพรรษา

บทนำ

การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นปัญหาที่สำคัญของสังคมไทย เนื่องจากเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นสารเสพติดที่สามารถหาซื้อได้ง่ายและมีขายอย่างถูกกฎหมาย อย่างไรก็ตามเครื่องดื่มแอลกอฮอล์นั้นยังก่อให้เกิดโทษต่างๆ มากมายทั้งต่อผู้ดื่มเอง และบุคคลรอบข้าง นอกจากนี้ยังพบว่าเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นปัจจัยเสี่ยงหนึ่งที่เกิดการเจ็บป่วย การเกิดอุบัติเหตุและการเสียชีวิตก่อนวัยอันควร โดยโรคที่มีสาเหตุเกี่ยวข้องกับสารเสพติดที่อยู่ในเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เช่น กลุ่มโรคทางระบบประสาท กลุ่มโรคเมเร็งอวัยวะส่วนต่างๆของร่างกาย กลุ่มโรคเรื้อรัง กลุ่มโรคหลอดเลือดและหัวใจ อุบัติเหตุและการบาดเจ็บโดยไม่ได้ตั้งใจ เป็นต้น⁽¹⁾

ผลกระทบต่อสภาพจิตใจและครอบครัวผู้ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ มักมีพฤติกรรมอารมณ์แปรปรวน เช่น ก้าวร้าว หงุดหงิด ควบคุมตนเองไม่ได้ เอะอะอาละวาด บางครั้งอาจจะทำลายสิ่งของหรืออาจทำร้ายสมาชิกในครอบครัว อีกทั้งยังเป็นการเผชิญปัญหาที่ไม่เหมาะสม ก่อให้เกิดการใช้ความรุนแรงในครอบครัว ทำให้สมาชิกในครอบครัววิตกกังวล ซึมเศร้าไม่สบายใจ รู้สึกโกรธ กลัวอับอาย รู้สึกเบื่อหน่าย โดยเฉพาะหากบุคคลติดสุรา เป็นผู้นำครอบครัวซึ่งต้องทำงานหารายได้ ทำให้เกิดปัญหาด้านเศรษฐกิจของครอบครัว และสัมพันธภาพไม่ดีในครอบครัว เกิดปัญหาสะสมนำไปสู่การหย่าร้างในที่สุด ผลกระทบต่อเศรษฐกิจ ผู้ที่ติดสุราอาจจะถูกเลิกจ้างงาน และสูญเสียรายได้หลักในการใช้จ่าย หากหัวหน้าครอบครัวเป็นผู้ติดสุราจะทำให้คนในครอบครัวได้รับผลกระทบค่าใช้จ่ายในครอบครัวไม่เพียงพอในการใช้จ่าย เช่น ค่าน้ำ ค่าไฟ ค่าเลี้ยงดูบุตร ซึ่งสิ่งเหล่านี้อาจจะก่อให้เกิดปัญหาทางสังคมตามมา เช่น ครอบครัวแตกแยก ปัญหาเด็กเร่ร่อน เป็นต้น⁽²⁾

ข้อมูลจากสำนักงานสถิติแห่งชาติ ในช่วงปี พ.ศ. 2544-2564 พบคนไทยมีแนวโน้มการดื่มแอลกอฮอล์ของผู้ที่มีอายุ 15 ปีขึ้นไป ในภาพรวมทั้งประเทศระหว่างปี 2547-2557 พบว่าอัตราการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีการเปลี่ยนแปลงเล็กน้อย อยู่ในช่วงระหว่างร้อยละ 32.7 ถึง 32.3 แต่หลังจากปี 2558 พบว่าอัตราการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีแนวโน้มลดลงจากร้อยละ 34.0 ในปี พ.ศ. 2558 เหลือร้อยละ 28.0 ในปี พ.ศ. 2564 ผลจากการรณรงค์การงดดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ รวมทั้งสถานการณ์โควิด 19 ที่ห้ามดื่มในสถานที่ต่างๆ จากจำนวนประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป 57 ล้านคน เป็นผู้ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมาประมาณ 16 ล้านคน (ร้อยละ 28.0) โดยผู้ที่ดื่มสม่ำเสมอ 10.6 ล้านคน (ร้อยละ 18.5) และเป็นผู้ที่ดื่มนานๆ ครั้ง 5.4 ล้านคน (ร้อยละ 9.5) กลุ่มอายุ 25-44 ปี มีอัตราการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์สูงสุด ร้อยละ 36.5 กลุ่มอายุ 45-59 ปี และ 20-24 ปี มีอัตราการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ใกล้เคียงกัน ร้อยละ 32.4 และ 31.6 ตามลำดับ กลุ่มอายุ 60 ปีขึ้นไป มีอัตราการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ร้อยละ 15.2 สำหรับกลุ่มเยาวชน อายุ 15-19 ปี มีอัตราการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ต่ำสุด ร้อยละ 15.0⁽³⁾ และจากการประเมินผลการรณรงค์ลดเหล้าเข้าพรรษาต่อการลดการบาดเจ็บและเสียชีวิตจากทุกสาเหตุและการบาดเจ็บและเสียชีวิตที่เกี่ยวข้องกับแอลกอฮอล์ พบว่าในช่วงที่มีการรณรงค์ลดเหล้าเข้าพรรษาช่วยลดจำนวนผู้เสียชีวิตจากทุกสาเหตุลงร้อยละ 9 และการเสียชีวิตจากแอลกอฮอล์ลงร้อยละ 25 และยังส่งผลให้การดื่มลดลงร้อยละ 10 อีกด้วย⁽⁴⁾

อำเภอบางกระทุ่ม เป็นอำเภอหนึ่งที่อยู่ทางตอนใต้ของจังหวัดพิษณุโลก พบประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ในปี พ.ศ. 2562-2564 คิดเป็นร้อยละ 5.8, 8.1, 10.2 ตามลำดับ ซึ่งมี

แนวโน้มเพิ่มขึ้น ส่งผลให้พบโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง เช่น โรคความดันโลหิตสูงร้อยละ 33.6 และพบกลุ่มเสี่ยงโรคความดันโลหิตสูงร้อยละ 17.4 ในปี พ.ศ. 2564⁽⁵⁾ นอกจากนี้อาจส่งผลให้เกิดความเสี่ยงต่ออุบัติเหตุทางการจราจร การทะเลาะวิวาท การใช้ความรุนแรงในครอบครัว เป็นต้น ทำให้หน่วยงานต่างๆ เล็งเห็นปัญหาที่จะเกิดขึ้น จึงทำให้หน่วยงานภาครัฐในอำเภอบางกระทุ่ม จังหวัดพิษณุโลก ขอความร่วมมือจากประชาชนในการงดเหล้าเข้าพรรษา และมีการจัดกิจกรรมรณรงค์งดเหล้าเข้าพรรษา ซึ่งมีประชาชนให้ความสนใจเข้าร่วมโครงการดังกล่าวในช่วงเข้าพรรษาเป็นจำนวนมาก อีกทั้งผู้นำชุมชนได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของโครงการนี้ จึงร่วมเป็นส่วนหนึ่งในโครงการด้วย⁽⁶⁾ จากที่กล่าวมาข้างต้นทำให้ผู้วิจัยเกิดคำถามวิจัยว่า ประชาชนในอำเภอบางกระทุ่มมีการงดดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในช่วงเข้าพรรษามากน้อยเพียงใด และมีปัจจัยใดบ้างที่มีความสัมพันธ์กับการงดดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของประชาชน อำเภอบางกระทุ่ม จังหวัดพิษณุโลก โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความชุกในการงดดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในช่วงเข้าพรรษาและศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการงดดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของประชาชน อำเภอบางกระทุ่ม จังหวัดพิษณุโลก

วัสดุและวิธีการศึกษา

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบภาคตัดขวาง (Cross-sectional research) เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามช่วงเดือน กรกฎาคม - กันยายน พ.ศ. 2565

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ ผู้ที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อายุ 20 ปีขึ้นไปทั้งเพศชายและหญิง จำนวน 820 คน ตำบลเนินกลุ่ม อำเภอบางกระทุ่ม จังหวัดพิษณุโลก โดยใช้ตัวแทนครัวเรือนละ 1 คน เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อตอบแบบสอบถาม โดยมีเกณฑ์คัดเข้า (1) ครัวเรือนที่มีผู้ที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (2) ยินยอมให้ข้อมูลด้วยความสมัครใจ และมีเกณฑ์การคัดออก (1) ถอนตัวระหว่างดำเนินการ (2) ตอบแบบสอบถามไม่สมบูรณ์ (3) ย้ายออกไม่อยู่ในหมู่บ้านในวันที่เก็บข้อมูล

ขนาดตัวอย่าง โดยใช้โปรแกรม G*Power⁽⁷⁾ ได้ขนาดตัวอย่าง 207 คน โดยการกำหนดค่าสัดส่วนจากสถิติไคสแควร์ (Chi-square statistics) ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ค่าอำนาจการทดสอบเท่ากับ 0.95 และค่าขนาดอิทธิพลเท่ากับ 0.30 เป็นระดับปานกลาง และค่า DF เท่ากับ 4

การสุ่มตัวอย่าง ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage random sampling) ดังนี้

ขั้นที่ 1) สุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling) โดยการจับสลากตำบล 1 ตำบล จาก 9 ตำบล ได้ ตำบลเนินกลุ่ม

ขั้นที่ 2) จับสลากหมู่บ้านในตำบลเนินกลุ่ม 4 หมู่บ้าน จาก 11 หมู่บ้าน ได้หมู่ที่ 2, 3, 5 และ 9

ขั้นที่ 3) จับสลากหลังคาเรือนที่เป็นตัวอย่าง ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจาก 4 หมู่บ้านโดยวิธีการกำหนดสัดส่วนจนครบ 207 ตัวอย่าง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ประกอบด้วย 6 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check lists) ประกอบด้วย เพศ อาชีพ สถานภาพสมรส โรคประจำตัว ระดับการศึกษา สถานที่ซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ความสัมพันธ์กับสมาชิกในครอบครัว กิจกรรมที่ทำเป็นประจำยามว่าง และคำถามปลายเปิด

ประกอบด้วย อายุ รายได้ จำนวนสมาชิกในครัวเรือน ระยะทางระหว่างร้านที่ซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ประจำกับที่พักอาศัย ระยะเวลาการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จากอดีตถึงปัจจุบัน

ส่วนที่ 2 ความตั้งใจในการงดดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในช่วงเข้าพรรษา จำนวน 10 ข้อ ลักษณะคำถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 3 ระดับ คือ น้อย ปานกลาง มาก โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน 1 ถึง 3 คะแนน แล้วนำคะแนนมารวมกัน การแปลผลคะแนนใช้เกณฑ์ดังนี้ ความตั้งใจงดดื่มแอลกอฮอล์ระดับน้อย (10-16.6 คะแนน) ระดับปานกลาง (16.7-23.2 คะแนน) ระดับมาก (23.3-30 คะแนน)⁽⁸⁾

ส่วนที่ 3 การรับรู้โทษของการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ จำนวน 9 ข้อ ลักษณะคำถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 4 ระดับ คือ ไม่ใช้อย่างยิ่งจนถึงใช้อย่างยิ่ง โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน 1 ถึง 4 คะแนน แล้วนำคะแนนมารวมกัน การแปลผลคะแนนใช้เกณฑ์ดังนี้ การรับรู้ในระดับน้อย (9-18 คะแนน) ระดับปานกลาง (19-27 คะแนน) ระดับมาก (28-36 คะแนน)⁽⁸⁾

ส่วนที่ 4 ทศนคติต่อการงดดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ซึ่งประกอบด้วยการรับรู้ในข้อดีของการงดดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ จำนวน 8 ข้อ ลักษณะคำถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ น้อยที่สุดจนถึงมากที่สุด โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน 1 ถึง 5 คะแนน แล้วนำคะแนนมารวมกัน การแปลผลคะแนนใช้เกณฑ์ดังนี้ การมีทศนคติต่อการงดดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อยู่ในระดับน้อย (8-18.6 คะแนน) ระดับปานกลาง (18.7-29.2 คะแนน) ระดับมาก (29.3-40 คะแนน)⁽⁸⁾

ส่วนที่ 5 แรงสนับสนุนทางสังคม จำนวน 16 ข้อ ลักษณะคำถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ น้อยที่สุดจนถึงมากที่สุด โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน 1 ถึง 5 คะแนน แล้วนำคะแนนมารวมกัน การแปลผลคะแนนใช้เกณฑ์ดังนี้ แรงสนับสนุนทางสังคมอยู่ในระดับน้อย (16-37.3 คะแนน) ระดับปานกลาง (37.4-58.6 คะแนน) ระดับมาก (58.7-80 คะแนน)⁽⁸⁾

ส่วนที่ 6 การงดดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในช่วงเข้าพรรษา จำนวน 1 ข้อ โดยข้อคำถามเป็นแบบเลือกตอบ งด หรือไม่งดดื่ม

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ คณะผู้วิจัยนำแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน พิจารณาเพื่อหาความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและประเด็นที่ทำการวิจัย มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) เท่ากับ 0.67-1.0 และหาความเชื่อมั่น โดยนำไปทดลองใช้กับประชาชนในอีกตำบลหนึ่ง อำเภอเดียวกันที่มีลักษณะตัวอย่างคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 35 คน และหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) ได้ความเชื่อมั่น ในส่วนที่ 2-5 ดังนี้ 0.983, 0.981, 0.981 และ 0.922 ตามลำดับ

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล คณะผู้วิจัยเข้าพบผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย โดยการแนะนำตัว ชี้แจงจุดมุ่งหมายในการเก็บรวบรวมข้อมูล ชี้แจงสิทธิบุคคลในการให้คำยินยอมให้ข้อมูลวิจัย เมื่อผู้เข้าร่วมโครงการวิจัยเข้าใจและให้คำยินยอมแล้วจึงดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม

งานวิจัยนี้ได้รับการอนุมัติการวิจัยในมนุษย์ เลขที่ B2022/0011 ลงวันที่ 23 กรกฎาคม 2565 จากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม จังหวัดพิษณุโลก

การวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป สถิติในการวิจัย ประกอบด้วย

1) สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistics) ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าต่ำสุด – ค่าสูงสุด

2) สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) ได้แก่ Chi-square test

ผลการศึกษา

นำเสนอผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์การวิจัยดังนี้ ข้อมูลทั่วไปพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชายร้อยละ 56.6 ส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 46-59 ปี รองลงมาน้อยกว่าหรือเท่ากับ 45 ปี และ 60 ปีขึ้นไป ร้อยละ 43.0, 40.1 และ 16.9 ตามลำดับ อายุเฉลี่ย 50.37 ปี อายุน้อยที่สุด 28 ปี และอายุมากที่สุด 79 ปี ด้านการประกอบอาชีพ พบว่าส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ร้อยละ 43.0 รองลงมารับจ้างทั่วไป และค้าขาย ร้อยละ 21.7 และ 21.3 ตามลำดับ ส่วนใหญ่มีรายได้ไม่น้อยกว่าหรือเท่ากับ 10,000 บาท รองลงมาคือ 10,001-20,000 บาท และ 20,000 บาทขึ้นไป ร้อยละ 90.3, 8.7, 1.0 ตามลำดับ รายได้เฉลี่ย 7,173.91 บาท รายได้น้อยที่สุด 600 บาท และรายได้มากที่สุด 30,000 บาท ส่วนใหญ่มีโรคประจำตัวร้อยละ 57.0 เป็นโรคความดันโลหิตสูง ภาวะไขมัน และเบาหวาน ร้อยละ 41.5, 29.7 และ 17.0 ตามลำดับ ส่วนใหญ่จบมัธยมศึกษา รองลงมาจบประถมศึกษา และปริญญาตรี ร้อยละ 45.9, 40.1 และ 11.1 ตามลำดับ จำนวนสมาชิกในครัวเรือนส่วนใหญ่อยู่ในช่วง 1-4 คน รองลงมา 5-7 คน และ 8-11 คน ร้อยละ 58.5, 37.2 และ 4.3 ตามลำดับ จำนวนสมาชิกน้อยที่สุด 1 คน และจำนวนสมาชิกมากที่สุด 11 คน ส่วนใหญ่ซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่ร้านค้าใกล้บ้าน รองลงมาร้านสะดวกซื้อ และห้างสรรพสินค้า ร้อยละ 84.1, 15.0 และ 1.0 ตามลำดับ ระยะทางระหว่างร้านที่ซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์กับที่พักอาศัยห่างกันน้อยกว่า 2 กิโลเมตร ร้อยละ 51.7 สถานภาพสมรสส่วนใหญ่สถานภาพคู่ รองลงมาโสด และ หม้าย/หย่า/แยก ร้อยละ 82.1, 9.2 และ 8.7 ตามลำดับ ส่วนใหญ่ชอบดูหนัง ฟังเพลง และออกกำลังกาย ร้อยละ 52.2, 28.0 และ 10.6 ตามลำดับ (ตารางที่ 1)

ความชุกในการงดดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในช่วงเข้าพรรษาร้อยละ 88.9 มีความตั้งใจในการงดดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในช่วงเข้าพรรษาอยู่ในระดับมาก และระดับปานกลาง ร้อยละ 94.7 และ 5.3 ตามลำดับ ด้านการรับรู้โทษของการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อยู่ในระดับปานกลาง และระดับน้อย ร้อยละ 77.3 และ 22.7 ตามลำดับ ทศนคติต่อการงดดื่มแอลกอฮอล์อยู่ในระดับมาก และระดับปานกลาง ร้อยละ 90.3 และ 9.7 ตามลำดับ ด้านแรงสนับสนุนทางสังคมอยู่ในระดับมาก รองลงมาระดับปานกลาง และระดับน้อย ร้อยละ 57.5, 39.6 และ 2.9 ตามลำดับ (ตารางที่ 1)

ด้านความสัมพันธ์ พบว่า อายุ ($p=0.030$) ความตั้งใจในการงดดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ($p<0.001$) การรับรู้โทษของการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ($p=0.011$) ทศนคติต่อการงดดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ($p=0.005$) แรงสนับสนุนทางสังคม ($p=0.010$) มีความสัมพันธ์กับการงดดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในช่วงเข้าพรรษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $p<0.05$ (ตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 ข้อมูลทั่วไปและความสัมพันธ์กับการงดดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในช่วงเข้าพรรษา (n=207)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ	การงดดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์		X ²	df	p-value
			ไม่งดดื่ม	งดดื่ม			
			จำนวน(ร้อยละ)	จำนวน(ร้อยละ)			
เพศ (รวม)	207	100.0	23 (11.1)	184 (88.9)			
ชาย	117	56.5	15 (7.2)	102 (49.3)	0.79	1	0.372
หญิง	90	43.5	8 (3.9)	82 (39.6)			
อายุ							
≤45 ปี	83	40.1	15 (7.2)	68 (32.9)	7.02	2	0.030*
46-59 ปี	89	43.0	5 (2.4)	84 (40.6)			
≥60 ปีขึ้นไป	35	16.9	3 (1.4)	32 (15.5)			
$\bar{X}$ = 50.37 S.D. = 12.08 Min = 28 Max = 79							
อาชีพ							
ว่างงาน	20	9.7	1 (0.5)	19 (9.2)	1.05	4	0.927
ค้าขาย	44	21.3	6 (2.9)	38 (18.4)			
รับจ้างทั่วไป	45	21.7	5 (2.4)	40 (19.3)			
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	9	4.3	1 (0.5)	8 (3.9)			
เกษตรกร	89	43.0	10 (4.8)	79 (38.2)			
รายได้							
≤10,000 บาท	187	90.3	22 (10.6)	165 (79.7)	4.98	2	0.086
10,001-20,000 บาท	18	8.7	0 (0.0)	18 (8.7)			
>20,000 บาท	2	1.0	1 (0.5)	1 (0.5)			
$\bar{X}$ = 7,173.91 S.D. = 3,682.54 Min = 600 Max = 30,000							
โรคประจำตัว							
ไม่มีโรคประจำตัว	89	43.0	14 (6.8)	75 (36.2)	3.37	1	0.066
มีโรคประจำตัว	118	57.0	9 (13.1)	109 (52.7)			
เบาหวาน	20	17.0					
หอบหืด	10	8.5					
มะเร็ง	1	0.8					
หัวใจ	3	2.5					
ไขมัน	35	29.7					
ความดันโลหิตสูง	49	41.5					
ระดับการศึกษา							
ไม่ได้เรียน	2	1.0	0 (0.0)	2 (1.0)	0.86	4	0.929
ประถมศึกษา	83	40.1	9 (4.3)	74 (35.7)			
มัธยมศึกษา	95	45.9	11 (5.3)	84 (40.6)			
ปริญญาตรี	23	11.1	3 (1.4)	20 (9.7)			
สูงกว่าปริญญาตรี	4	1.9	0 (0.0)	4 (1.9)			
จำนวนสมาชิกในครัวเรือน							
1-4 คน	112	58.5	16 (7.7)	105 (50.7)	1.99	2	0.370
5-7 คน	77	37.2	7 (3.4)	70 (33.8)			
8-11 คน	9	4.3	0 (0.0)	9 (4.3)			
$\bar{X}$ = 4.39 S.D. = 1.50 Min = 1 Max = 11							

สถานที่ซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

ห้างสรรพสินค้า	2	1.0	0 (0.0)	2 (1.0)	0.31	2	1.000
ร้านสะดวกซื้อ	31	15.0	3 (1.4)	28 (13.5)			
ร้านค้าใกล้บ้าน	174	84.1	20 (9.7)	154 (74.4)			

ระยะทางระหว่างร้านที่ซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์กับที่พักอาศัยต่างกัน

< 2 กิโลเมตร	107	51.7	12 (5.8)	95 (45.9)	0.00	1	0.961
2 กิโลเมตรขึ้นไป	100	48.3	11 (5.3)	89 (43.0)			

$\bar{X} = 1.48$ S.D. = 0.501 Min = 1 Max = 9

สถานภาพสมรส

โสด	19	9.2	3 (1.4)	16 (7.7)	0.94	2	0.628
คู่	170	82.1	19 (9.2)	151 (72.9)			
หม้าย/หย่า/แยกกันอยู่	18	8.7	1 (0.5)	17 (8.2)			

กิจกรรมที่ทำเป็นประจำยามว่าง

ฟังเพลง	58	28.0	7 (3.4)	51 (24.6)	4.35	4	0.299
ดูหนัง	108	52.2	10 (4.8)	98 (47.3)			
อ่านหนังสือ	8	3.9	1 (0.5)	7 (3.4)			
สวนมนต์	11	5.3	0 (0.0)	11 (5.3)			
ออกกำลังกาย	22	10.6	5 (2.4)	17 (8.2)			

ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มานานกี่ปี

1-14 ปี	118	57.0	15 (7.2)	103 (49.8)	0.98	2	0.612
15-27 ปี	71	34.3	7 (3.4)	64 (30.9)			
28-40 ปี	18	8.7	1 (0.5)	17 (8.2)			

$\bar{X} = 1.52$ S.D. = 0.652 Min = 1 Max = 40

ความตั้งใจ

ระดับปานกลาง	11	5.3	8 (3.9)	3 (1.4)	44.66	1	< 0.001***
ระดับมาก	196	94.7	15 (7.2)	181 (87.4)			

$\bar{X} = 28.68$ S.D. = 2.85

การรับรู้โทษ

ระดับน้อย	47	22.7	10 (4.8)	37 (17.9)	6.36	1	0.011*
ระดับปานกลาง	160	77.3	13 (6.3)	147 (71.0)			

$\bar{X} = 23.10$ S.D. = 3.69

ทัศนคติ

ระดับปานกลาง	20	9.7	5 (2.4)	15 (7.3)	6.59	1	0.005**
ระดับมาก	187	90.3	16 (7.7)	171 (82.6)			

$\bar{X} = 34.19$ S.D. = 4.51

แรงสนับสนุนทางสังคม

ระดับน้อย	6	2.9	2 (1.0)	4 (1.9)	9.24	2	0.01**
ระดับปานกลาง	82	39.6	14 (6.8)	68 (32.9)			
ระดับมาก	119	57.5	7 (3.4)	112 (54.1)			

$\bar{X} = 61.95$ S.D. = 10.67

*p<0.05 , **p<0.01 , ***p<0.001

วิจารณ์

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการงดดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในช่วงเข้าพรรษาประกอบด้วย อายุ ความตั้งใจในการงดดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การรับรู้โทษของการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ทศนคติต่อการงดดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และแรงสนับสนุนทางสังคม และขออภิปรายผลดังนี้

อายุมีความสัมพันธ์กับการงดดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในช่วงเข้าพรรษา ($p=0.030$) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่ากลุ่มตัวอย่างมีอายุอยู่ในช่วงวัยทำงานซึ่งเป็นช่วงวัยที่ต้องพบปะพูดคุยสังสรรค์กับเพื่อนร่วมงานหรือเพื่อนบ้านอยู่บ่อยครั้ง อาจทำให้เกิดความคิดและถือเอาช่วงเข้าพรรษาเป็นโอกาสที่ดีในการงดดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ สอดคล้องกับการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความตั้งใจในการเลิกดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของพนักงานห้างสรรพสินค้าในจังหวัดน่าน⁽⁹⁾ พบว่าอายุมีความสัมพันธ์กับระดับความตั้งใจในการเลิกดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p<0.05$) และยังสอดคล้องกับการศึกษาปัจจัยการเลิกดื่มสุราและแนวโน้มช่วงเวลาในการเลิกดื่มสำเร็จของผู้มารับบริการที่คลินิกสุขภาพใจโรงพยาบาลสระบุรีระหว่างปี พ.ศ. 2560–2562⁽¹⁰⁾ พบว่าช่วงอายุเป็นปัจจัยการเลิกดื่มสุราในผู้มารับบริการที่คลินิกสุขภาพใจโรงพยาบาลสระบุรีระหว่างปี พ.ศ. 2560–2562

ความตั้งใจในการงดดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในช่วงเข้าพรรษามีความสัมพันธ์กับการงดดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในช่วงเข้าพรรษา ($p<0.001$) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าหากบุคคลมีความตั้งใจที่จะกระทำกิจกรรมใดแล้วมีความเป็นไปได้ที่กิจกรรมนั้นจะสำเร็จ ประกอบกับในการศึกษานี้ พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความตั้งใจในการงดดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในช่วงเข้าพรรษา ร้อยละ 88.9 สอดคล้องกับการศึกษาปัจจัยสัมพันธ์กับความตั้งใจในการเลิกดื่มแอลกอฮอล์ในผู้ป่วยชายที่เป็นโรคไม่ติดต่อเรื้อรังอำเภอไทรน้อย จังหวัดนนทบุรี⁽¹¹⁾ พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความตั้งใจที่จะเลิกดื่มแอลกอฮอล์อยู่ในระดับค่อนข้างสูงและมีความสัมพันธ์กับความตั้งใจในการเลิกดื่มแอลกอฮอล์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p<0.05$)

การรับรู้โทษของการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีความสัมพันธ์กับการงดดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในช่วงเข้าพรรษา ($p=0.011$) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความรู้และได้รับข่าวสารเกี่ยวกับโทษของการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จึงส่งผลให้ประชาชนตระหนักถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นกับสุขภาพของตนเองที่เกิดจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ สอดคล้องกับการศึกษาสถานการณ์และปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับปัญหาการดื่มสุราของชายวัยทำงานในเขตอุตสาหกรรม จังหวัดขอนแก่น⁽¹²⁾ พบว่าการมีความรู้เกี่ยวกับโทษของการดื่มสุราในระดับสูงมีความสัมพันธ์กับปัญหาการดื่มสุราของชายวัยทำงานในเขตอุตสาหกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p=0.001$) และยังสอดคล้องกับการศึกษาของประภาส ธนะ, จิราภา บุญศิลป์, นงคาร รางแดง, ศิริธร ยิ่งแรงเรือง, จันทิมา เขียวแก้ว⁽¹³⁾ พบว่าความรู้เรื่องโทษของแอลกอฮอล์เป็นปัจจัยทำนายพฤติกรรมการดื่มแอลกอฮอล์ของทหารกองประจำการ จังหวัดสระบุรี

ทัศนคติต่อการงดดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีความสัมพันธ์กับการงดดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในช่วงเข้าพรรษา ($p=0.005$) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะทัศนคติเป็นมุมมองและความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์นั้น ส่งผลดีหรือผลเสียต่อสุขภาพของตนเอง สอดคล้องกับการศึกษาของชีวะชัย แซ่ลิ้ม, กนกพร หมูพยัคฆ์, นันทวัน สุวรรณรูป⁽¹⁴⁾ ที่ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของวัยรุ่น พบว่าทัศนคติมีความสัมพันธ์กับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในวัยรุ่น

($r = -0.325, p < 0.01$) และยิ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ธนภูมิ ธรรมบุตร, เสกสรรค์ ทองคำบรรจง, ณัฐกฤตา งามมีฤทธิ์⁽¹⁵⁾ ที่ศึกษาทัศนคติและอิทธิพลของกลุ่มเพื่อนที่มีต่อพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในกลุ่มนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ในจังหวัดชลบุรี พบว่าทัศนคติต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีผลต่อพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

แรงสนับสนุนทางสังคมมีความสัมพันธ์กับการงดดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในช่วงเข้าพรรษา ($p = 0.010$) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าแรงสนับสนุนทางสังคมเป็นการสนับสนุนด้านข้อมูลข่าวสาร วัตถุประสงค์ของด้านอารมณ์ ด้านการยอมรับโดยเฉพาะการได้รับแรงสนับสนุนจากครอบครัวจากเพื่อนหรือจากแหล่งต่างๆ สอดคล้องกับงานของ มรกต เขียวอ่อน, โสภณ แสงอ่อน, พชรินทร์ นินทจันทร์⁽¹⁶⁾ ที่ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการดื่มสุรานักเรียนจำหน่ายเร็ว พบว่าแรงสนับสนุนจากกลุ่มเพื่อนในการดื่มสุรามีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการดื่มสุร่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.001$)

เพศไม่มีความสัมพันธ์กับการงดดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในช่วงเข้าพรรษาทั้งนี้อาจเนื่องจากไม่ว่าจะเป็นเพศชายหรือเพศหญิงการงดหรือไม่งดดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ขึ้นอยู่กับลักษณะนิสัยหรือพฤติกรรมส่วนบุคคลที่จะละเว้นในการดื่มหรือไม่ ขัดแย้งกับการศึกษาของผดุงศิษฐ์ ชำนาญบริรักษ์⁽¹⁷⁾ พบว่าเพศมีความสัมพันธ์กับปริมาณการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

อาชีพไม่มีความสัมพันธ์กับการงดดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในช่วงเข้าพรรษาทั้งนี้อาจเป็นเพราะการประกอบอาชีพแต่ละอาชีพย่อมมีการสร้างค่านิยมให้เกิดการยอมรับในกลุ่มเพื่อนร่วมงานเพื่อความ เป็นหนึ่งเดียวกัน ซึ่งเชื่อว่าการดื่มเป็นการแสดงออกถึงการเคารพ การให้เกียรติ การแสดงความมีน้ำใจ โดยคนทั่วไปมองเรื่องการดื่มแอลกอฮอล์ว่าเป็นเรื่องธรรมดา ขัดแย้งกับการศึกษาของผดุงศิษฐ์ ชำนาญบริรักษ์⁽¹⁷⁾ ที่ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ของคนในชุมชนตำบลดงบัง อำเภอนาดูน จังหวัดมหาสารคาม พบว่าอาชีพ มีความสัมพันธ์กับปริมาณการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

รายได้ไม่มีความสัมพันธ์กับการงดดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในช่วงเข้าพรรษาทั้งนี้อาจเป็นเพราะความคิดของแต่ละบุคคลอาจมีความคิดที่เป็นส่วนตัวอาจจะมีความคิดที่ว่าทำงานได้เงินเดือนมา อยากซื้อของที่ชอบ ซื้อสิ่งที่ตัวเองมีความต้องการ โดยอาจจะไม่ได้คำนึงถึงรายได้ที่ตัวเองหาได้มากหรือน้อย แต่ขึ้นอยู่กับความพึงพอใจที่จะจ่าย ขัดแย้งกับการศึกษาของพิษณุ สาดอ้า⁽¹⁸⁾ ที่ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการดื่มสุราเถื่อนของเกษตรกรตำบลหนองกุลา อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก พบว่าปัจจัยที่มีผลต่อการดื่มสุราเถื่อนของเกษตรกรได้แก่ รายได้

โรคประจำตัวไม่มีความสัมพันธ์กับการงดดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในช่วงเข้าพรรษาทั้งนี้อาจเป็นเพราะการปฏิบัติตัวของแต่ละบุคคล บางคนอาจจะมีโรคประจำตัว แต่ไม่ดูแลสุขภาพตนเอง ก็อาจจะดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์โดยไม่คำนึงถึงสุขภาพและโรคที่ตนเองเป็นอยู่ ขัดแย้งกับการศึกษาของชนกันท์ แสนสุนนท์, กฤษกันทร สุวรรณพันธุ์⁽¹⁹⁾ ที่ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงในอำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น พบว่าปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการดื่มแอลกอฮอล์ของผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูง ได้แก่ ความรอบรู้สุขภาพด้านความรู้ความเข้าใจ และปัจจัยความรอบรู้สุขภาพด้านการตัดสินใจ

ระดับการศึกษาไม่มีความสัมพันธ์กับการงดดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในช่วงเข้าพรรษาทั้งนี้อาจเป็นเพราะการศึกษาครั้งนี้เก็บรวบรวมข้อมูลจากประชาชนทั่วไปที่มีอายุ 20 ปีขึ้นไป โดยผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่จบมัธยมศึกษา ประถมศึกษา และปริญญาตรีตามลำดับ ชัดแจ้งกับการศึกษาของสุริยา สะเภาคำ ที่ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการงดดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ที่ศึกษาในนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา พบว่าปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการงดดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ได้แก่ ระดับการศึกษา⁽²⁰⁾

จำนวนสมาชิกในครัวเรือนไม่มีความสัมพันธ์กับการงดดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในช่วงเข้าพรรษา ถึงแม้ว่าจำนวนสมาชิกในครัวเรือนจะมีความสัมพันธ์กับการงดดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ แต่ขนาดของครอบครัวอาจจะมีส่วนในการช่วยลดการดื่มแอลกอฮอล์ลงได้บ้าง เนื่องจากหากครอบครัวมีสมาชิกมาก มีกิจกรรมที่ทำร่วมกันภายในครอบครัว ช่วยดูแลกัน คอยตักเตือนสั่งสอนบอกกล่าวพูดคุยกัน ก็อาจจะทำให้การงดดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ลดลง สอดคล้องกับบทความวิชาการของ รุจาภา จิระประดิษฐ์ผล, มณฑา ลิ้มทองกุล และทิฆัมพร มัจฉาชีพ⁽²¹⁾ เรื่องอิทธิพลของครอบครัวต่อการป้องกันนักดื่มหน้าใหม่ในวัยรุ่น กล่าวว่าสถาบันครอบครัวนับเป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการงดดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในวัยรุ่น

สถานที่ซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ไม่มีความสัมพันธ์กับการงดดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในช่วงเข้าพรรษาทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการศึกษาครั้งนี้ศึกษาในประชาชนทั่วไปที่มีอายุ 20 ปีขึ้นไปในบริบทของชุมชนที่ใช้ชีวิตประจำวันในชนบท ซึ่งชัดเจนกับการศึกษาของพัชรพรรณ คูหา ที่ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการงดดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ของนักศึกษาหญิงในมหาวิทยาลัย จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งมีความสะดวกในการเข้าถึงร้านจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พบว่าการมีสถานที่จำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อย่างเพียงพอมีความสัมพันธ์กับการงดดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ⁽²²⁾

ระยะทางระหว่างร้านที่ซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์กับที่พักอาศัยไม่มีความสัมพันธ์กับการงดดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในช่วงเข้าพรรษาทั้งนี้อาจเป็นเพราะระยะทางไม่ว่าจะไกลหรือใกล้ ผู้ดื่มสามารถใช้ยานพาหนะขับไปเพื่อซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้อย่างสะดวก ชัดแจ้งกับการศึกษาของพัชรพรรณ คูหา ที่ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการงดดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ของนักศึกษาหญิงในมหาวิทยาลัย จังหวัดเชียงใหม่ พบว่าระยะทางในการเดินทางไปซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จากที่พัก มีความสัมพันธ์กับการงดดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ⁽²²⁾

สถานภาพสมรสไม่มีความสัมพันธ์กับการงดดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในช่วงเข้าพรรษาทั้งนี้อาจเป็นเพราะการศึกษาครั้งนี้ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 28-79 ปี เป็นวัยผู้ใหญ่ที่มีความรับผิดชอบต่องานและตนเอง ซึ่งชัดเจนกับการศึกษาของหทัยรัตน์ มูลพิมพ์, เทพไทย โชติชัย ที่ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการงดดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของสตรีไทยในชนบท ตำบลแห่งหนึ่งในจังหวัดสกลนคร พบว่าสถานภาพสมรสมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการงดดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของสตรีไทยในชนบทอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติโดยผู้ที่มีสถานภาพโสด หม้าย หย่าร้าง (อยู่คนเดียว) จะมีพฤติกรรมการงดดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็น 3.15 เท่าของผู้ที่มีสถานภาพสมรส⁽²³⁾

กิจกรรมที่ทำเป็นประจำยามว่างไม่มีความสัมพันธ์กับการงดดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในช่วงเข้าพรรษาทั้งนี้อาจเป็นเพราะกิจกรรมแต่ละอย่างจะเกิดขึ้นได้ ขึ้นอยู่กับปัจเจกบุคคลที่สนใจจะกระทำในยามว่างเพื่อให้เกิดการผ่อนคลายความตึงเครียดของร่างกายและจิตใจ โดยปัจเจกบุคคลมีกิจกรรมยามว่าง

ที่แตกต่างกันซึ่งกิจกรรมยามว่างที่ทำ ไม่ได้ส่งผลให้บุคคลมีการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์หรือลดดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ อีกทั้งการศึกษาครั้งนี้ศึกษาในประชาชนทั่วไปที่อายุ 20 ปีขึ้นไป ชัดแย้งกับการศึกษาของณรงค์ ใจเที่ยง และคณะ⁽²⁴⁾ ที่ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของกลุ่มนักศึกษามหาวิทยาลัย พบว่ากิจกรรมยามว่าง มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการดื่มแอลกอฮอล์ของกลุ่มนักศึกษามหาวิทยาลัย

ระยะเวลาที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ไม่มีความสัมพันธ์กับการงดดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในช่วงเข้าพรรษาทั้งนี้อาจเป็นเพราะ เมื่อบุคคลที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มานานเป็นระยะเวลาหลายปี จนไม่สามารถเลิกดื่มได้เนื่องจากติดแอลกอฮอล์ ทำให้เกิดผลกระทบต่อร่างกาย สอดคล้องกับการศึกษาของสุภา อัครจันทร์, ดวงใจ วัฒนสินธุ์ และภรภัทร เฮงอุดมทรัพย์⁽²⁵⁾ พบว่าผู้ที่ดื่มสุรานิยามาน 5-10 ปี ส่วนใหญ่เป็นผู้ที่ติดสุราและ จะกลับเข้ามาคลินิกเลิกสุราซ้ำเป็นครั้งที่ 2 เนื่องจากเกิดอาการสมองติดสุราจึงไม่สามารถเลิกดื่มสุราได้

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยพบว่าปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการงดดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในช่วงเข้าพรรษา ได้แก่ อายุ ความตั้งใจ การรับรู้โทษ ทศนคติ และแรงสนับสนุน ดังนั้นจึงขอเสนอให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล เจ้าหน้าที่สาธารณสุข อาสาสมัครสาธารณสุข สมาชิกในครอบครัว และบุคคลรอบข้าง ควรมีการให้คำแนะนำพูดคุย เป็นกำลังใจให้กับบุคคลที่มีความตั้งใจในการงดดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในช่วงเข้าพรรษา อีกทั้งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมเพิ่มความรู้เพื่อสร้างความตระหนักถึงอันตรายที่อาจเกิดขึ้นจากการบริโภค ปิ๊งค์และสร้างค่านิยมใหม่ให้กับบุคคลเหล่านั้น และส่งเสริมสถาบันครอบครัวให้สมาชิกงดการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

เอกสารอ้างอิง

1. Hfocus. Alcohol Drinking Behavior and Factors Promoting among Thai People. [Internet]. 2017 [cited 2022 Jan 7]. Available from: <https://www.hfocus.org/content/2017/10/14639?fbclid=IwAR11FjebuqgvTuqaqf8ca>.
2. Chusri W, Prommintree J, Boonrotepong B, U-senyang S. The Impacts on Families from Alcohol Drinking among Alcoholic Patients. Princess of Naradhiwas University Journal of Humanities and Social Sciences. 2021; 8 (2) : 69– 83. (in Thai) . Retrieved from <https://so05.tci-thaijo.org/index.php/pnuhuso/article/view/249009>
3. Aekplakorn W, Phakchaon H, Sathiannappakao W. Health Survey Report among Thai People by Body Check 6th B.E. 2562–2563. Bangkok: Faculty of Medicine Ramathibodi Hospital, Mahidol University; 2021. (in Thai).
4. Thai Health Promotion Foundation. Stop drinking during the Buddhist lent period build health reduce traffic accident [Internet]. 2022 [cited 2022 Jan 7]. Available from: <https://www.thaihealth.or.th/งดเหล้าเข้าพรรษา-สร้างส/>. (in Thai).

5. Phitsanulok Provincial Public Health Office. Health Data Center (HDC). [Internet]. 2024 [cited 2024 July 7]. Available from: https://plk.hdc.moph.go.th/hdc/reports/page.php?cat_id=cf7d9da207c0f9a7ee6c4fe3f09f67dd.
6. Bang Krathum Subdistrict-Municipal Office. The cooperation on stop drinking during the Buddhist lent period project [Internet]. 2022 [cited 2022 Jan 1]. Available from: https://www.localthai.org/dnm_file/st/7134_side1.pdf.
7. Faul F. G* Power version 3.1.9.2 [Internet]. 2014 [cited 2018 Mar 6]. Available from: <https://www.psycho.uni-duesseldorf.de/abteilungen/aap/gpower3/>.
8. Best JW, James VK. Research in Education. 7th ed. Boston: Allyn and Bacon; 1997.
9. Deepana A, Numkham L, Wattanasei S. Factors Affecting Intention to Alcohol Abstinence among the Department Store Employees in Nan Province. Thai Science and Technology Journal. 2018; 28(1): 168-81. (in Thai).
10. Tanchakvaranont S. Associated Factors of Alcohol Abstinence and Tendency Range of The Time in Outpatient at The Mental Health Clinic, Saraburi Hospital during 2017 - 2019. Journal of the Psychiatric Association of Thailand. 2021; 66(4): 455-68. (in Thai). Retrieved from <https://he01.tci-thaijo.org/index.php/JPAT/article/view/247529>
11. Choojun N, Homsin P, Toonsiri C. Factors Related to intention to Alcohol drinking cessation among Males with non-communicable disease in Sainoi, Nonthaburi. Bulletin of Suanprung. 2018; 34(3): 213-26. (in Thai).
12. Prompim A, Laohasiriwong W, Suwit Udompanich, Teerasak Phajan, Kritkantorn Suwannaphant. Alcohol Use Disorder Situations and It's Associated Factors among Working Age Males in The Industrial Areas, Khon Kaen Province. Journal of Health and Nursing Education 2017; 23(2):18-31. (in Thai).
13. Tana P, Boonsin J, Rangdaeng N, Yingrengreung S, Kheokao J. Predictive Factors of Alcohol Drinking Behaviors of Draftees in Saraburi Province. Nursing Journal of the Ministry of Public Health 2018; 27(1): 226-38. (in Thai).
14. Saelim S, Moopayak K, Suwonnaroop N. Factors Related to Alcohol Drinking Behavior of Adolescents. Songklanagarind Journal of Nursing. 2017; 37(3): 25-36. (in Thai). Retrieved from <https://he02.tci-thaijo.org/index.php/nur-psu/article/view/100346>
15. Thamabut T, Tongkhambanchong S, Ngammeerith N. Attitude and Peer Influences on Alcohol Consumption Behaviors of Secondary School Students in Chonburi Province. MBU Education Journal 2020; 8(1): 241-51. (in Thai).
16. Kheaw-on M, Sangon S, Nintachan P. Factors relating to drinking behavior in navy non-commissioned officer students. Journal of Psychiatric Nursing and Mental Health 2016; 30(3): 36-51. (in Thai).
17. Chumnaborirak P. Factors Associated with Alcohol Consumption among People in Community of Dong Bang Sub district, Na Dun District, Maha Sarakham Province. Regional Health Promotion Center 9 Journal 2022; 16(2): 711-22. (in Thai).

18. Satam P. Factors Affecting of Illicit Alcohol Drinking among Agriculturist inNongkula Sub-district Bangrakam District Phitsanulok Province. [Internet]. 2022 [cited 2022 July 5]. Available from: <https://nuir.lib.nu.ac.th/dspace/bitstream/123456789/5609/3/PhisanuSatam.pdf>. (in Thai).
19. Saensunon C, Suwanaphant K. Factors associated with Alcohol Drinking among Hypertension Patients in Banphai District, KhonKaen Province. Thai Journal of Public Health and Health Sciences. 2021; 5(3): 124-37. (in Thai).
20. Sapaokham S. Factors Associated with Alcohol Drinking Behaviors among High School Students in Chiangkham District, Phayao Province. [Internet]. 2016 [cited 2022 July 5]. Available from: <http://www.updc.clm.up.ac.th/bitstream/123456789/936/1/Suriya%20Sapaokham.pdf>. (in Thai).
21. Chirapradispol R, Limthongkul M, Muchasheap T, The Influence of the Family on the Prevention of New Drinkers in Teenagers. Sukhothai Thammathirat Open University Journal 2020; 33(1): 6-17. (in Thai)
22. Khuha P. Factors Related to Alcohol Drinking of Female Undergraduate University Students, Chiang Mai Province. [Internet]. 2015 [cited 2022 July 5]. Available from: <http://cmuir.cmu.ac.th/bitstream/6653943832/39598/3/FULL.pdf>. (in Thai).
23. Moolpim H, Chotchai T. Factors Related Alcohol Drinking Behaviors among Rural Thai Women at a Sub-district in Sakon Nakhon Province. Thai Health Science Journal and community public health 2020; 3(1): 129-41. (in Thai).
24. Chaitiang N, Suttikullabud K, Nabheerong P, Hompoonsup R, Katekaew M, Nantatong N, et al. Factors related to alcohol drinking behavior of university students. Public Health Policy and Laws Journal 2020; 6(2): 317-30. (in Thai)
25. Akhajan S, Vatanasin D, Hengudomsub P, Factors Associated with Intention to Alcohol Abstinence among Persons with Relaped Alcohol Dependence. Journal of Boromarajonani College of Nursing, Bangkok 2017; 33(1): 17-28. (in Thai).